

Zadeva C-352/23 [Changu]¹**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

7. junij 2023

Predložitveno sodišče:

Administrativen sad Sofia-grad (Bolgarija)

Datum predložitvene odločbe:

29. maj 2023

Tožeča stranka v postopku v glavni stvari:

LF

Tožena stranka v postopku v glavni stvari:

Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite

Predmet postopka v glavni stvari

Postopek v glavni stvari se je začel s tožbo, ki jo je vložil državlján tretje države zoper odločbo, s katero je bila zavrnjena njegova prošnja za mednarodno zaščito ter mu ni bil priznan status begunca in humanitarni status (subsidiarna zaščita).

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predlog za sprejetje predhodne odločbe je bil vložen na podlagi člena 267(2) PDEU in se nanaša na razlago uvodne izjave 15 ter člena 2(h) in člena 3 Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (v nadaljevanju: Direktiva 2011/95), uvodne izjave 12 in člena 14(2) Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008

¹ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (v nadaljevanju: Direktiva 2008/115) ter členov 1, 4 in 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina). S predlogom za sprejetje predhodne odločbe se postavlja vprašanje, ali je bolgarska ureditev, ki določa možnost, da se tujcu humanitarni status (ki v bolgarskem pravu ustreza subsidiarni zaščiti v smislu Direktive 2011/95) ne prizna, ker bi lahko bil izpostavljen utemeljenemu tveganju, da utrpí resno škodo, temveč v primeru „drugih humanitarnih razlogov“, združljiva z navedenimi določbami. Predložitveno sodišče želi zlasti izvedeti, ali znatni čas tujčevega prebivanja v Bolgariji, ki traja že približno 27 let, pomeni „humanitarni razlog“, ki upravičuje priznanje humanitarnega statusa (subsidiarne zaščite), ob upoštevanju dejstva, da prebiva nezakonito, da mu niso bili izdani osebni dokumenti in da večji del svojega prebivanja ni imel zadostnih sredstev za zadovoljitev svojih najosnovnejših potreb – hrana, osebna higiena in nastanitev. V zvezi s tem se postavlja tudi vprašanje, ali je neukrepanje nacionalnih organov, ki v tem dolgem obdobju niso uredili statusa tujca na ozemlju Bolgarije v skladu z veljavnim nacionalnim pravom, v nasprotju z zgoraj navedenimi določbami Listine.

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba uvodno izjavo 15, člen 2(h) in člen 3 Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite razlagati tako, da državi članici omogočajo, da uvede nacionalno ureditev za priznanje mednarodne zaščite iz družinskih ali humanitarnih razlogov, ki v skladu z uvodno izjavo 15 in členom 2(h) Direktive 2011/95 (druga oblika zaščite) ni povezana z logiko in duhom Direktive 2011/95, ali pa mora biti tudi v takem primeru možnost, ki je določena z nacionalnim pravom, da se prizna zaščita iz „humanitarnih razlogov“ v skladu s členom 3 Direktive 2011/95, v skladu s standardi mednarodne zaščite?

2. Ali uvodna izjava 12 in člen 14(2) Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav v povezavi s členoma 1 in 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) državo članico zavezujeta, da državljanom tretjih držav nujno izda pisno potrdilo, ki potrjuje, da ti prebivajo nezakonito, vendar jih še ni mogoče vrniti?

3. Ali je v nacionalnem pravnem okviru, katerega edina določba, ki ureja status državljana tretje države iz „humanitarnih razlogov“, je vsebovana v členu 9(8) Zakon za ubezhishteto i bezhantsite (zakon o azilu in beguncih, v nadaljevanju: ZUB), razlaga te nacionalne določbe, ki ni povezana z naravo in razlogi Direktive

2011/95, združljiva z uvodno izjavo 15 ter členom 2(h) in členom 3 Direktive 2011/95?

4. Ali je treba v skladu s členi 1, 4 in 7 Listine za namene uporabe Direktive 2011/95 preveriti, ali je dolgotrajno prebivanje državljana tretje države, ki v državi članici nima urejenega statusa, samostojen razlog za priznanje mednarodne zaščite na podlagi „prevladujočih humanitarnih razlogov“?

5. Ali pozitivna obveznost države članice, da zagotovi spoštovanje členov 1 in 4 Listine, dopušča široko razlago nacionalnega ukrepa na podlagi člena 9(8) ZUB, ki presega logiko in standarde mednarodne zaščite iz Direktive 2011/95, in ali zahteva razlago, ki se nanaša izključno na spoštovanje absolutnih temeljnih pravic iz členov 1 in 4 Listine?

6. Ali lahko to, da se državljanu tretje države, ki je v položaju tožeče stranke, ne prizna zaščita na podlagi člena 9(8) ZUB, pomeni, da država članica ne izpolnjuje obveznosti iz členov 1, 4 in 7 Listine?

Mednarodna zakonodaja

Konvencija o statusu beguncev, ki jo je 28. julija 1951 v Ženevi sprejela Konferenca pooblaščenecv Združenih narodov o statusu beguncev in oseb brez državljanstva (v nadaljevanju: Ženevska konvencija)

Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: EKČP): člena 1 in 3 ter člen 8(1)

Zakonodaja in sodna praksa Evropske unije

Listina Evropske unije o temeljnih pravicah: členi 1, 4 in 7 ter člen 19(2)

Direktiva 2011/95: uvodna izjava 15, člen 2(h) in člen 3

Direktiva 2008/115: uvodna izjava 12, člen 6(4) ter člena 8 in 14

Predložitveno sodišče navaja sodno prakso Sodišča v zvezi s tem: pojem „prevladujoči humanitarni razlogi“ – sodba z dne 18. decembra 2014, M’Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452, točki 39 in 40); rok za odstranitev nezakonito prebivajočega državljana tretje države – sodba Sodišča z dne 20. oktobra 2022, Centre public d’action sociale de Liège (Preklic ali zadržanje odločbe o vrnitvi) (C-825/21, EU:C:2022:810, točka 50); nedopustnost obstoja vmesnega statusa državljanov tretjih držav – sodba z dne 3. junija 2021, Westerwaldkreis (C-546/19, EU:C:2021:432); brezbržnost organov države članice, zaradi katere bi se zadevna oseba znašla v stanju poslabšanja razmer, ki ni združljivo s človekovim dostojanstvom – sodba z dne 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, točka 92).

Določbe nacionalnega prava

Zakon za ubezhishteto i bezhantsite (zakon o azilu in beguncih, v nadaljevanju: ZUB): člen 1, člen 8(1), člen 9(1) in (8), člen 29, člen 40(1) in (3), člena 76a in 76c

Zakon za chuzhdentsite v Republika Bulgaria (zakon o tujcih v Republiki Bolgariji, v nadaljevanju: ZChRB): člen 9e, člen 9h(1) in (4), člen 10(2), člen 14(1) in (5), točka 1, člen 22(1), členi 27, 28 in 44b, [odstavek 1], točka 16, Dopolnitelni razporedbi (dopolnilne določbe) k temu zakonu

Pravilnik za prilozhenie na Zakona za chuzhdentsite v Republika Bulgaria (pravilnik o uporabi ZChRB): člena 3 in 11

Zakon za bulgarskite lichni dokumenti (zakon o bolgarskih osebnih dokumentih): člen 14(1), člen 55(1) in (3), člen 57

Povzetek dejanskega stanja in postopka

- 1 Tožeča stranka, ki ima tanzanijsko državljanstvo, je nezakonito zapustila izvorno državo in je leta 1996 vstopila v Bolgarijo. Od takrat je tožeča stranka večkrat poskušala urediti svoj status v Bolgariji in je zaporedoma vložila skupno enajst prošenj za mednarodno zaščito v letih 1997, 2004, 2006, 2007, 2008, 2009 (dve prošnji za zaščito), 2012, 2014, 2017 in 2021. Njene prošnje so bile zavrnjene predvsem zato, ker naj ne bi bilo razlogov za priznanje statusa begunca ali humanitarnega statusa (subsidiarne zaščite).
- 2 Ker tožeča stranka nima osebnih dokumentov, se ne more zaposliti niti poskrbeti za hrano in nastanitev. Zaradi pridobitve in posedovanja prepovedanih drog je bil večkrat pravnomočno obsojen. Tožeča stranka navaja, da jo je policija večkrat aretirala in da je bila tri leta v zaporu, nekaj časa pa je preživela v zaprtem sprejemnem centru za prosilce za azil, ki ga vodi Darzhavna agentsia za bezhantsite (nacionalna agencija za begunce, v nadaljevanju: DAB). Zoper tožečo stranko je bilo na podlagi ZChRB izrečenih več prisilnih upravnih ukrepov zaradi njene odstranitve in prisilne vrnitve v izvorno državo. Nobeden od teh ukrepov ni bil izvršen.
- 3 Postopek pred predložitvenim sodiščem se je začel v okviru enajste prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je tožeča stranka vložila 13. aprila 2021. Tožeča stranka je v tej prošnji trdila, da v Bolgariji ni veleposlaništva Tanzanije, da bi morala za pridobitev tanzanijskega potnega lista na najbližje veleposlaništvo te države, ki je v Berlinu, da nima sredstev za potovanje tja in da bi tako dolgo potovanje zaradi njenega poslabšanega zdravstvenega stanja ogrozilo njeno življenje. Tožeča stranka je navedla, da se v svoji izvorni državi ne more zdraviti, ker nima dostopa do zdravstvene oskrbe. Trdil je tudi, da je polovico svojega življenja, ki se ga zaveda, preživel v Bolgariji, da se je vključil v bolgarsko družbo in da obvlada bolgarski jezik.

- 4 Pristojni organ DAB je z odločbo z dne 29. aprila 2021 prošnjo razglasil za nedopustno. Ugotovil je, da se določbe ZUB v obravnavanem primeru ne uporabljajo in da bi morala tožečo stranko v skladu s postopkom ZChRB v njeno izvorno državo vrniti Direktsia „Migratsia“ kam Ministerstvo na vateshnite raboti (direktorat za migracije pri ministrstvu za notranje zadeve) ali Mednarodna organizacija za migracije.
- 5 Ta odločba je bila razveljavljena s sodbo Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče mesta Sofija, Bolgarija) z dne 25. novembra 2021. V tej sodbi je bilo ugotovljeno, da se v zvezi s tožečo stranko uporablja načelo nevračanja, in sicer ob upoštevanju njene trditve, da bi dolga potovanja zaradi poslabšanega zdravstvenega stanja neposredno ogrozila njeno življenje. Kršitev tega načela naj bi bila razlog za priznanje humanitarnega statusa, kar naj bi upravičevalo tudi dopustnost prošnje za zaščito.
- 6 V okviru nadaljnjega upravnega postopka je tožena stranka, Zamestnik-predsedatel na DAB (namestnik direktorja DAB), 10. avgusta 2022 izdala odločbo, izpodbijano pred predložitvenim sodiščem, s katero je tožeči stranki zavrnila priznanje statusa begunca in humanitarnega statusa, ker ta naj ne bi dokazala obstoja utemeljenega strahu pred preganjanjem ali utemeljenega tveganja, da utрпи resno škodo. Menila je, da osebni razlogi, navedeni v zvezi z vključitvijo tožeče stranke v bolgarsko družbo, niso razlog za priznanje humanitarnega statusa in da je zatrjevana vključitev ovržena s pravnomočnimi obsodbami tožeče stranke.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 7 Tožeča stranka trdi, da se ZChRB v zvezi z njo ne uporablja in da je njen status mogoče urediti le na podlagi člena 9(8) ZUB, ki določa, da se „humanitarni status lahko prizna tudi iz drugih humanitarnih razlogov“. V Bolgariji naj bi živel skoraj 27 let ter naj bi imel pravico do spoštovanja zasebnega življenja, človekovega dostojanstva in temeljnih pravic iz Listine. Pravna praznina, v kateri se je znašel, naj bi pomenila nečloveško in ponižujoče ravnanje v nasprotju s členom 3 EKČP.
- 8 Tožena stranka trdi, da je treba tožbo zavrniti, ker naj ne bi bile ugotovljene niti okoliščine, ki bi upravičevale priznanje statusa begunca v skladu s členom 8(1) ZUB – namreč naj ne bi bilo „utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rase, vere, narodnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti družbeni skupini“ – niti razlogi za priznanje humanitarnega statusa (subsidiarne zaščite) v skladu s členom 9(1) ZUB – manjkajo namreč indici o „utemeljenem tveganju, da utрпи resno škodo, kot so smrtna kazen, usmrnitev ali mučenje, nečloveško ali ponižujoče ravnanje ali kaznovanje ali resna ogroženost življenja ali osebne celovitosti civilista zaradi vsesplošnega nasilja v okviru mednarodnega ali notranjega oboroženega spopada“. Po mnenju tožene stranke je treba pravni status tožeče stranke urediti v skladu z ZChRB.

Povzetek obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 9 Predložitveno sodišče izhaja iz tega, da iz dejanskega stanja postopka v zvezi s tožečo stranko dejansko ni razviden niti „utemeljen strah pred preganjanjem“ niti „utemeljeno tveganje, da utрпи resno škodo“. To po mnenju predložitvenega sodišča izhaja iz dejstva, da se vprašanje ukrepov, ki jih morajo pristojni nacionalni organi sprejeti v zvezi s tožečo stranko, ne postavlja v okviru preganjanja ali tveganja resne škode v primeru morebitne prisilne vrnitve v izvorno državo, temveč glede na poseben položaj tožeče stranke v Bolgariji.
- 10 V zvezi z možnostjo izdaje dovoljenja za prebivanje iz humanitarnih razlogov predložitveno sodišče pojasnjuje, da nacionalna zakonodaja, zlasti ZChRB, take možnosti, drugače kot člen 6(4) Direktive 2008/115, ki določa, da „se lahko [države članice] kadar koli odločijo za izdajo nevezanega dovoljenja za prebivanje ali drugega dovoljenja, ki iz sočutja, humanitarnih razlogov ali drugih razlogov zagotavlja pravico do prebivanja državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju“, ne določa. Vendar predložitveno sodišče meni, da pravni red Unije državam članicam ne nalaga obveznosti, da nezakonito prebivajočemu državljanu tretje države zgolj iz humanitarnih razlogov priznajo pravico do prebivanja. Nasprotno, uvedba take možnosti je v njihovi pristojnosti.
- 11 Potem ko je tožeča stranka v daljšem časovnem obdobju vložila več prošenj za mednarodno zaščito, da bi ji bil priznan azil ali humanitarni status (subsidiarna zaščita), v postopku pred predložitvenim sodiščem zahteva, da se ji na podlagi člena 9(8) ZUB prizna humanitarni status iz humanitarnih razlogov v zvezi z dejstvom, da že dolgo časa prebiva v Bolgariji brez osebnih dokumentov in večino tega časa tudi brez sredstev za hrano in nastanitev. Predložitveno sodišče meni, da je glede na položaj, v katerem se je znašla tožeča stranka, edini način za ureditev njenega statusa po bolgarskem pravu uporaba navedenega člena 9(8) ZUB tako, da se ji prizna humanitarni status (subsidiarna zaščita) iz humanitarnih razlogov.
- 12 Vendar predložitveno sodišče ni prepričano, ali je člen 9(8) ZUB skladen z Direktivo 2011/95, zlasti z uvodno izjavo 15 ter členom 2(h) in členom 3 te direktive. V skladu z uvodno izjavo 15 navedene direktive „[d]ržavljan tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki jim je dovoljeno ostati na ozemljih držav članic iz razlogov, ki ne izhajajo iz potrebe po mednarodni zaščiti, temveč iz razlogov, ki izhajajo iz diskrecijske odločitve, ki temelji na razlogih sočutja ali humanitarnosti, ne sodijo na področje uporabe te direktive“. Po mnenju predložitvenega sodišča iz opredelitve pojma „prošnja za mednarodno zaščito“ iz člena 2(h) te direktive izhaja, da pravo Unije državljanu tretje države dopušča možnost, da „[izrecno] zahteva [...] drug[o] vrst[o] zaščite izven področja uporabe te direktive, za katero se lahko zaprosi posebej“.
- 13 Hkrati člen 3 Direktive 2011/95 določa, da lahko „[d]ržave članice [...] uvedejo ali ohranijo ugodnejše standarde za opredelitev osebe kot begunca ali osebe, upravičene do subsidiarne zaščite, in za opredelitev vsebine mednarodne zaščite, v kolikor so ti standardi združljivi s to direktivo“.

- 14 V tem okviru se po mnenju predložitvenega sodišča postavlja vprašanje, ali navedene določbe Direktive 2011/95 dopuščajo nacionalno ureditev, ki predvideva možnost priznanja mednarodne zaščite iz „razlogov, ki izhajajo iz diskrecijske odločitve, ki temelji na razlogih sočutja ali humanitarnosti“ (uvodna izjava 15 navedene direktive), in ne iz razlogov, navedenih v tej direktivi, ali pa mora biti, nasprotno, taka zaščita na podlagi člena 3 te direktive skladna s to ureditvijo.
- 15 Predložitveno sodišče poudarja, da v skladu s sodno prakso Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče, Bolgarija, v nadaljevanju: VAS) pojem „drugi humanitarni razlogi“ iz člena 9(8) ZUB zajema primere, ki se razlikujejo od tistih iz odstavka 1 te določbe in v katerih obstaja utemeljeno tveganje enake stopnje, da bo tujec ob vrnitvi v izvorno državo utrpel resno škodo za njegovo osebno celovitost.
- 16 VAS v svoji sodni praksi izhaja iz tega, da člen 9(8) ZUB zagotavlja posebno zaščito, ki se uporablja le v izjemnih primerih, povezanih s položajem tujca v njegovi izvorni državi, in ne vključuje gospodarskih, socialnih ali družinskih razlogov, ki so odvisni izključno od volje osebe, ki prosi za zaščito. VAS je v več odločbah potrdilo priznanje humanitarnega statusa v skladu s členom 9(8) v primerih, v katerih se je ta določba uporabljala iz posebnih razlogov, kot so zaščita koristi mladoletnih otrok, ohranjanje enotnosti družine, zaščita pred nasiljem v družini, humanitarna kriza v izvorni državi itd.
- 17 Glede predolgega nezakonitega prebivanja tujca v Bolgariji v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, ta okoliščina v skladu z nacionalno sodno prakso ni razlog za priznanje statusa begunca in humanitarnega statusa (subsidiarne zaščite).
- 18 Vendar se po mnenju predložitvenega sodišča postavlja vprašanje, ali opisano dolgotrajno prebivanje tujca brez osebnih dokumentov ter brez sredstev za hrano in nastanitev pomeni samostojen razlog za priznanje mednarodne zaščite na podlagi „prevladujočih humanitarnih razlogov“ v smislu točke 39 sodbe Sodišča z dne 18. decembra 2014, M'Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452). Sodišče je v navedeni točki 39 navedlo, da „iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice izhaja, da [...] lahko odločba o odstranitvi tujca, ki ima težko telesno ali duševno bolezen, v državo, v kateri so sredstva za zdravljenje te bolezni manjša od sredstev v navedeni državi, v izjemnih primerih, v katerih humanitarni razlogi proti navedeni odstranitvi prevladajo, sproži vprašanje z vidika člena 3 EKČP (glej zlasti sodbo ESČP z dne 27. maja 2008 v zadevi N. proti Združenemu kraljestvu, točka 42)“. Vendar je Sodišče v točki 40 te sodbe ugotovilo, da dejstvo, da tujca v takem primeru ni mogoče prisilno odstraniti v državo, v kateri ni ustreznega zdravljenja, „ne pomeni, da mu je treba dovoliti prebivanje v državi članici iz naslova subsidiarne zaščite“.
- 19 Predložitveno sodišče meni, da je treba poslabšanje zdravstvenega stanja tožeče stranke preučiti v okviru načela nevračanja iz člena 33 Ženevske konvencije in člena 19(2) Listine ter da lahko morebitna kršitev tega načela sproži vprašanja

glede uporabe člena 3 EKČP in člena 4 Listine, ki prepovedujeta nečloveško in ponižujoče ravnanje.

- 20 Predložitveno sodišče navaja točko 57 sodbe z dne 3. junija 2021, Westerwaldkreis (C-546/19, EU:C:2021:432), v kateri je Sodišče ugotovilo, da bi bilo „v nasprotju tako s ciljem Direktive 2008/115 [...] kot z besedilom člena 6 te direktive, če bi se dopustil obstoj vmesnega statusa državljanov tretjih držav, ki so na ozemlju države članice brez pravice ali dovoljenja za prebivanje [...], vendar pa v zvezi z njimi več ne obstaja nobena veljavna odločba o vrnitvi“.
- 21 Poleg tega predložitveno sodišče navaja točko 50 sodbe Sodišča z dne 20. oktobra 2022, Centre public d’action sociale de Liège (Preklic ali zadržanje odločbe o vrnitvi) (C-825/21, EU:C:2022:810), v skladu s katero je treba „obveznost, ki jo državam članicam nalaga člen 8 [...] [D]irektive [2008/115], in sicer da v primerih iz odstavka 1 tega člena izvedejo odstranitev [nezakonito prebivajočega državljanu tretje države], izpolniti čim hitreje (glej v tem smislu sodbo z dne 6. decembra 2011, Achughbadian (C-329/11, EU:C:2011:807, točka 45)“. Ta zahteva ni bila izpolnjena v zvezi s tožečo stranko, ki od vstopa na bolgarsko ozemlje leta 1996 do danes prebiva v Bolgariji, čeprav je bilo zoper njo izrečenih več prisilnih upravnih ukrepov za vrnitev v izvorno državo.
- 22 Predložitveno sodišče navaja tudi sodbo z dne 19. marca 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218), v kateri je Sodišče v točki 92 navedlo primer, v katerem „bi brezbržnost organov države članice povzročila, da bi se oseba, ki je povsem odvisna od javne pomoči, neodvisno od svoje volje in osebne izbire znašla v položaju hudega materialnega pomanjkanja, zaradi katerega ne bi mogla zadovoljiti svojih najosnovnejših potreb, kot so med drugim hrana, higiena in nastanitev, in zaradi katerega bi bilo ogroženo njeno telesno ali duševno zdravje ali bi se znašla v stanju poslabšanja razmer, ki ni združljivo s človekovim dostojanstvom (glej v tem smislu ESČP, 21. januar 2011, M. S. S. proti Belgiji in Grčiji, CE:ECHR:2011:0121JUD003069609, točke od 252 do 263)“.
- 23 V tem okviru se po mnenju predložitvenega sodišča postavlja vprašanje, ali dolgotrajna nedejavnost ali ravnodušnost nacionalnih organov pri urejanju statusa državljanu tretje države na ozemlju Bolgarije v skladu z veljavnim nacionalnim pravom pomeni kršitev členov 1, 4 in 7 Listine ter členov 3 in 8 EKČP.
- 24 Po mnenju predložitvenega sodišča položaj, v katerem se je znašla tožeča stranka, pomeni kršitev njenih temeljnih pravic iz členov 1, 4 in 7 Listine, saj je podvržena nečloveškemu in ponižujočemu ravnanju, kršeno je njeno človekovo dostojanstvo in ni spoštovano njeno zasebno življenje. Navedene določbe v primeru, kot je ta v postopku v glavni stvari, ne dopuščajo, da se nezakonito prebivajočemu državljanu tretje države, čigar odstranitev je bila dejansko odložena zaradi preučitve njegove tožbe, odvzame možnost, da zadovoljuje svoje najosnovnejše potrebe, in sicer da poskrbi za hrano, osebno higieno in nastanitev.

- 25 Zato predložitveno sodišče meni, da je treba člen 9(8) ZUB v obravnavani zadevi razlagati široko in ga uporabljati ne ob upoštevanju razlogov za priznanje subsidiarne zaščite iz Direktive 2011/95, temveč ob spoštovanju temeljnih pravic iz Listine.
- 26 Predložitveno sodišče navaja, da v nacionalnem pravu ni določbe, ki bi določala pravico nezakonito prebivajočega državljana tretje države, da pridobi pisno potrdilo o svojem položaju na podlagi člena 14(2) v povezavi z uvodno izjavo 12 Direktive 2008/115. V zadevi, obravnavani v postopku v glavni stvari, država „tolerira“ neurejen status tožeče stranke, saj je dovolila njeno dolgoletno nezakonito prebivanje na svojem ozemlju, ne da bi v skladu z navedenimi določbami te direktive izdala pisno potrdilo o njenem položaju.

DELOVNI DOKUMENT